– לעולם קסבר המלוה את חבירו בעדים אין צריך לפורעו בעדים כולי Really he maintains, one who lends his friend with witnesses is not required to repay him with witnesses, etc.

Overview

רבא אמר רב נחמן ruled that the two שלוחים can be עדים (even) אמר רב נחמן רבא מר רב נחמן מאר מאר ווער מאר מר פעדים את הבירו בעדים את המלוה המלוה את הבירו בעדים אריך לפורעו בעדים אחלוחים, these מאר אמר מעפsted interest in testifying that the loan was paid, since otherwise (if they would not say the loan was paid), the לוה שיו will ask them to return the money to him. The אמר אמר המלוה את חבירו בעדים maintains רבא אמר ר"נ לפורעו בעדים בעדים בעדים בעדים שוחלוה את חבירו בעדים לפורעו בעדים המלוה את חבירו בעדים לפורעו בעדים אתר בעדים אחלוה את חבירו בעדים אריך לפורעו בעדים בעדים אתר חבירו בעדים אתר בעדים בעדים אור בעדים בעדים אחלוה את חבירו בעדים בעדים צריך לפורעו בעדים המלוה את חבירו בעדים צריך לפורעו בעדים אור אור בעדים בעדים

asks: תוספות

- תימה דמשמע דאי הוה אמרינן דצריך לפורעו בעדים לא ניחא שפיר

It is astounding! For it seems that if we maintain that בעדים צריך, the ruling of רבא אר"נ, would not be properly understood -

- וליתא דאפילו למאן דאמר דצריך לפורעו בעדים ניחא שפיר דמהמני

But it is not so! For even according to the one who maintains צריך לפורעו בעדים, nevertheless the ruling of רבא אר"ג that the שלוחים are believed is properly understood -

י בעדים צריך לפורעו בעדים בעדים המלוה לחבירו בעדים צריך לפורעו בעדים דהא קיימא לן (שבועות⁵דף מה,ב) דאפילו למאן דאמר המלוה לא לו נשבועות⁵דף that מ"ד that המלוה את חבירו בעדים that בעדים מריך לפורעו בעדים, nevertheless -

- המפקיד לחבירו בעדים אין צריך להחזירו בעדים

One who deposits anything (not a loan) by his friend with עדים, it is not necessary

_

 $^{^{1}}$ If the לוה made them שלוחים to pay the מלוה, they may testify that the loan was paid.

² Generally (before the מבועת היסת סל שבועת היסת ממוש) if the לוה claims he paid up the loan (and there was no שבועת is exempt from paying. There is a dispute what the ruling is if there are witnesses to the loan, but the לוה (while agreeing there was a loan) claimed פרעתי; some say he is believed while others maintain he is not believed and must pay.

³ Presumably בר" ובא אמר ר"ב is also discussing a case where there were witnesses that the לוה gave money to the שלוחים is also discussing a case where there were witnesses that the discussion gave money to the additional three money to the money for themselves), for otherwise the לוה את that שלוה את that מ"ד delrul בעדים צריך לפורעו בעדים they would have no recourse but to pay back the לוה.

⁴ If we maintain that שלוחים א"צ לפורעו בעדים א"צ לפורעו המלוה את הבירו have no vested interest in saying the loan was paid, for the שלוחים could just as easily say we did not pay the מלוה but we returned the money to you and they would be exempt from paying or swearing (before the תקנה היסת ס תקנה)

⁵ The הגהות הבתים (ב"ב) הגהות הב"ח refers us to .

to return it with עדים; the reason there is a difference by פקדון

- זיאמן הוא לומר החזרתיו לך במיגו דאי בעי אמר נאנסו For he is believed to say, 'I returned it to you' with a מיגו that he could have said, 'they were destroyed accidentally' -

והכא איירי בפקדון דהא פקדון נינהו אצל העדים שהלוה מסר להני כדי להוליכו⁷ - And here (regarding the issue between the שלוחים and the לוה, we are discussing a (not a loan), for regarding the witnesses (the שלוחים) the money is by them a deposit (not a loan), for the לוה gave them over the money in order they deliver it to the שלוחים had no right to use this money for anything else) -

ראם כן נאמנים לומר פרענום מגו דיכולים לומר החזרנום ללוה 8 So therefore the שלוחים/עדים are believed to say we paid up the money to the מגו with a מגו that they could have said we returned the money to the לוה.

In summation: רבא אר"ג asks that רבא אר"ב can maintain המלוה את הבירו בעדים צריך לפורעו בעדים ממח (not as the גמרא concludes) since even that מ"ב agrees that by פקדון he need not return it בעדים, for he has a נאנסו (נאנסו since by them it is a מלוה of מיגו applies to the שלוחים/עדים.

תוספות answers:

- ויש לומר דמכל מקום אפילו גבי פקדון אין נאמנים אלא בשבועה And one can say; that nevertheless even by a פקדון they are only believed with an oath -

כדאמר התם (בבא בתרא דף ע,ב) אטו כי אמר נאנסו מי לא שבועה בעי 9 . As the גמרא states there; is it not so that when he claims 'נאנסו', is he not

⁷ In the relationship between the אלוה מלוה מלוה של we are discussing a loan, however in the relationship between the אלוחים and the שלוחים the money was not given to them as a loan, but rather they were entrusted with the money to deliver it to the אלוהים; by the שלוחים the money was a פטור אלוה אלוה אלוהים, so they can always claim פטור and be פטור פטור אלוה See 'Thinking it over'.

⁹ The rule is if the שומר (the custodian of the פקדון) claims (מפקדון), he must swear that it was ואנסו (he was not negligent, etc.), otherwise he is not believed and is required to pay. Similarly when he claims מ"ד צריך (according to the מ"ד צריך), for which he is believed only because of the גאנסו לפורעו בעדים), for the claim of החזרתי (באנסו'), which is the basis for believing him.

 $^{^{10}}$ The case there is where the מפקיד had a שטר that he deposited the נפקד by the נפקד, and nevertheless the נפקד is believed to claim החזרת, provided that he swears החזרת.

required to swear, similarly when he claims החזרתי (for which he is believed במגו דנאנסו), he is also required to swear, and therefore, since the עדים/שלוחים are required to swear if they would have said, 'we returned it to you' -

13וכל שאפרש בעדותו כמו שאפרש אין ממש בעדותו בלא שבועה כל שבועה וכל שאפרש בעדותו ממש בעדותו אין אין ממש בעדותו אין ממש בעדותו אין אין ממש בעדותו אין אין ממש בעדותו אין אין ממש בעדותו און ממש בעדותו אין ממש בעדותו אין ממש בעדותו און ממש בעדותו און ממש בעדות און ממש בעדותו און ממש בעדותו און ממש בעדות היו און ממש בעדות היו ממש בעדות היו

Summary

מדים are not believed if they require a שבועה to certify their עדות. All agree that המפקיד את פקיד. All agree that שבועה if we maintain את חבירו בעדים א"צ לפורעו בעדים if we maintain המלוה את חבירו בעדים צריך לפורעו בעדים.

Thinking it over

1. תוספות writes that (seemingly) the שלוחים should be believed to testify that they paid the מלוה איז with a מגו that they could have said we returned it to the הלוה Why did not איז write that they are believed with the מגו (since that is the reason they are believed to say החזרנום ללוה?) 16

¹⁶ See מהרש"א, עצמות יוסף, ופני יהושע.

¹¹ This conclusion of מלוה is necessary only if the עדים agreed to swear (or swore) that they paid the מלוה. However if they are not willing to swear, then obviously they are not believed, because there still remains a vested interest. The would rather say we paid the מלוה (where there is no requirement to swear), than to say we returned it to the איי where there is a requirement to swear (see footnote # 9), therefore, since they have a vested interest, they are not believed. מנופות is adding that even if they swear that they paid the מלוה (so there is no difference which claim they make), nevertheless they are not believed since we needed an oath to believe them, and עדות need to be believed without an oath. See following מוס מוס איי אונים.

¹³ See following תוס' ד"ה והשתא.

¹⁴ However if we maintain פרענום א"צ לפורעו בעדים את המלוה עדים are believed to claim מגו with a מגו of since there is no obligation of a שבועת היסת after the שבועת מדר after the תקנה.

¹⁵ See footnote # 8.

 $^{^{17}}$ See עצמות יוסף (and footnote # 3).